

4. Handlingsplan for sociale klausuler og arbejdsklausuler på Børne- og Ungdomsforvaltningens område (2016-0210171)

Børne- og Ungdomsudvalget skal tage stilling til forslag til handlingsplan for implementering af sociale klausuler og arbejdsklausuler for eksterne samarbejdspartnere på udvalgets område samt opfølgning på medlemsforslag om stop for social dumping på private virksomheder på børne- og ungdomsområdet (BUU 27.4.2016).

Indstilling

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at udvalget godkender forslag til handlingsplan for sociale klausuler og arbejdsklausuler vedr. eksterne samarbejdspartnere på udvalgets område

Problemstilling

Borgerrepræsentationen besluttede på sit møde den 17.3.16, at kommunen i videst muligt omfang skal anvende sociale klausuler og arbejdsklausuler over for eksterne samarbejdspartnere. Derudover blev det besluttet, at alle fagudvalg skal udarbejde forslag til handleplan for, hvordan sociale klausuler og arbejdsklausuler mest hensigtsmæssigt implementeres på udvalgets område, herunder rammer og retningslinjer for, hvornår beslutningen om undladelse af brug af klausuler skal træffes af fagudvalget.

BUU vedtog desuden den 27.4.16 et medlemsforslag fra Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten, som pålægger forvaltningen at fremlægge forslag til nødvendige indsatser i forhold til virksomheder, som udfører opgaver for forvaltningen, så der sættes en stopper for social dumping. På denne baggrund fremlægger forvaltningen en kort redegørelse for status på området.

Løsning

Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Sociale klausuler er betingelser i forhold til at ansætte praktikanter, elever og personer, som ellers har svært ved at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet samt at sikre overholdelse af krav ved større indkøb og projekter. Sociale klausuler medvirker til at få flere i uddannelse og i arbejde.

Arbejdsklausuler er betingelser, som leverandører pålægges i forhold til at sikre ordnede forhold på arbejdspladsen – primært vedrørende løn- og arbejdsforhold.

De krav, som forvaltningen stiller til sig selv, i form af vilkår for forvaltningens virksomhed samt sikring af overholdelsen heraf, skal danne udgangspunkt for de krav, som forvaltningen pålægger private aktører. Der er således fastsat kvoter for praktikanter og elever, og der er måltal for ansættelser på særlige vilkår og ordninger i kommunen.

Arbejdsklausuler og sociale klausuler er i dag implementeret i langt de fleste forhold, hvor Børne- og Ungdomsforvaltningen benytter private leverandører i kraft af de vedtagne politikker herfor. Det gælder for indkøb af varer og tjenester, der i dag er reguleret via kommunens indkøbspolitik. Forvaltningen sikrer, at kontrakterne indeholder sociale klausuler, og et eksternt firma (Bureau Veritas) foretager stikprøver for at se, om klausulerne bliver overholdt. Udover private leverandører er der i BUF en række mellemformer, som f.eks. de selvejende institutioner på dagtilbudsområdet, hvor der i driftsaftalerne stilles krav om praktikanter og til løn og arbejdsvilkår.

Handlingsplan for sociale klausuler og arbejdsklausuler vedr. eksterne samarbejdspartnere på Børne- og Ungdomsforvaltningens område

Af LETTs analyse for kommunen om, hvor sociale klausuler kan implementeres fremgår det (bilag 1):

"Vedr. Privatinstitutioner: Københavns Kommune yder et økonomisk tilskud pr. "københavner"-barn optaget i en privat institution. LETT har i sin juridiske gennemgang vurderet, at der er rum for at stille klausulerne, såfremt kommunen opstiller tilsvarende krav til kommunens egne institutioner".

Forvaltningen foreslår på denne baggrund, at klausulerne indføres på området for private institutioner ud fra følgende generelle principper:

Forvaltningen sikrer - i alle situationer, hvor kommunale midler udbetales til private - at sociale klausuler og arbejdsklausuler indgår som en forudsætning for udbetalingen i det omfang det i øvrigt ikke strider mod lovgivningen.

Undtaget fra ovenstående grundforudsætning er alene situationer,

- hvor de årlige udgifter ikke overstiger de til enhver tid gældende tærskelværdier i udbudsloven (p.t. 1.550.000 kr. over tre år)
- hvor anvendelse af klausuler vil være åbenlyst uhensigtsmæssigt (jævnfør proportionalitetsprincippet), f.eks. ved frivilligt arbejde, der ikke giver mulighed for ansættelse af praktikanter.

Eventuelle øvrige fravigelser fra hovedreglen skal forinden forelægges for Børne- og Ungdomsudvalget. Beløbsgrænsen på 1.550.000 kr. er fastlagt med henblik på, at udvalget kun skal forholde sig til sager, som også skal i udbud.

Forvaltningen vil efter vedtagelsen af principperne vurdere, om der er andre områder i forvaltningen end private institutioner, hvor principperne skal finde anvendelse. Dette kan være gældende for områder, hvor der samarbejdes med eksterne aktører, fx åben skole. Områder som dagbehandlingstilbud og Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse vurderes allerede omfattet af kravene til klausuler, da de har været i udbud.

Hvis kontrakterne er omfattet af principperne og ikke overholder klausulerne, vil de blive opsagt, hvis de har en generel opsigelsesadgang, og en ny kontrakt med klausuler vil blive tilbudt. I kontrakter uden en generel opsigelsesadgang, kan BUF ikke opsig kontrakterne uden at pådrage sig erstatningspligt over for den private daginstitution. Forvaltningen må ikke bevidst pådrage sig en sådan omkostning til erstatning, da det vil være i strid med det forvaltningsretlige princip om økonomisk ansvarlig forvaltning.

Hvis der er konkrete områder, hvor forvaltningen samarbejder med private aktører og hvor klausuler ikke er indarbejdet eller har været undtaget, vil forvaltningen orientere udvalget om håndtering af dem, herunder evt. om evt. opsagte aftaler.

Status for klausuler på øvrige områder

På baggrund af medlemsforslaget om stop for social dumping fremlægges en kort status for klausuler generelt. Institutioner og skoler bliver målt på, i hvor høj grad de benytter sig af indkøbsaftalerne, og niveauet er endnu ikke tilfredsstillende. Da anvendelse af indkøbsordninger sikrer, at man lever op til kommunens fastsatte krav til private leverandører, er en væsentlig indsats derfor at få en højere andel af skoler og klynger mv., der anvender indkøbsaftalerne.

I forbindelse med etablering af administrative arbejdsfællesskaber i BUF, bliver der fulgt op på enhedernes compliance (det vil blandt andet sige i hvor høj grad, de benytter sig af de centrale indkøbsaftaler). Målingerne på opfyldelsen af indkøbsaftalerne bliver desuden mere systematiske og udbredt til hele BUF i forbindelse med implementeringen af Kvantum fra august 2017.

Der bliver desuden fulgt op på målopfyldelse i forhold til klausulerne i ledelsesstrengen. Der er endvidere fastsat centrale måltal for virksomhedspraktik, nytteindsats og løntilskud for hver forvaltning og dette afspejler sig i kravene til BUF's enheder. Forvaltningen vil i de tilfælde, hvor de gældende måltal for 2020 endnu ikke er nået, tage tilsvarende hensyn til private aktører, så de opfordres til at overholde klausulerne, forinden det bliver stillet som krav.

Frivillige partnerskaber

Andre kommuner har gode erfaringer med at indgå frivillige partnerskaber, og det vil også være en mulighed i BUF som et alternativ eller et supplement til klausulerne. Partnerskabsaftalerne kan bruges som et alternativ til den kontraktlige vej, hvis man ønsker enten en frivilligt baseret løsning eller endnu skrappe krav end dem, der er beskrevet i de nuværende sociale klausuler og arbejdsklausuler.

Økonomi

Jo flere krav vi stiller til private leverandører, jo dyrere vil aftalerne typisk blive. Derfor er der en risiko for, at nye kontrakter, strammere indkøbsopfølgning og udvidede godkendelseskriterier vil øge omkostningerne. Udvalget vil blive inddraget, hvis det viser sig, at opsigelse af eksisterende kontrakter med private institutioner bliver uforholdsmæssigt omkostningsfuldt, eller at det vil berøre indskrevne børn (hvis privatinstitutionen ikke ønsker at indgå ny kontrakt og afvikler sin virksomhed).

Videre proces

Hvis udvalget godkender indstillingen, videresender forvaltningen den til Økonomiforvaltningen, der samlet forelægger bidragene fra de enkelte fagudvalg for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i august/september 2016.

BUU forventer i slutningen af 2016 at have et overblik over samarbejdspartnere og leverandører, som er omfattet af handlingsplanen.

Til orientering har kommunen i samarbejde med CARMA (Center for Arbejdsmarkedsforskning ved Aalborg Universitet) igangsat en evaluering af kommunens generelle indsats mod social dumping, herunder om de politiske mål med er blevet indfriet. BUF deltager i en følgegruppe, og der kommer en samlet rapport i april 2017, som udvalget vil blive orienteret om.

Tobias Børner Stax /Mette Seneca Kløve

Beslutning

Socialdemokratiet stillede følgende ændringsforslag:

"at det ikke skal være muligt at indgå frivillige partnerskaber som et alternativ til klausulerne, idet sådanne partnerskaber alene kan være et supplement".

Ændringsforslaget blev vedtaget efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 8 medlemmer: A, B, F, O og Ø.

Imod stemte 1 medlem: V.

Ingen medlemmer undlod at stemme.

Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag:

"at de krav der gælder for forvaltningens virksomhed vedr. tidsbegrænsede ansættelser også skal danne udgangspunkt for de krav, som forvaltningen pålægger private aktører / eksterne samarbejdspartnere".

Ændringsforslaget blev vedtaget efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 8 medlemmer: A, B, F, O og Ø.

Imod stemte 1 medlem: V.

Ingen medlemmer undlod at stemme.

Et enigt udvalg godkendte desuden uden afstemning et ændringsforslag fra Enhedslisten om at arbejdsklausuler også bør indebære ansættelsesmæssige forhold på baggrund af overenskomstlignende vilkår.

Med ovenstående ændringer og tilføjelser blev indstillingen herefter godkendt i sin helhed efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 8 medlemmer: A, B, F, O og Ø.

Imod stemte 1 medlem: V.

Ingen medlemmer undlod at stemme.

Venstre ønskede følgende tilføjet til beslutningsprotokollen: "Vi respekter de krav, der fremgår af lov og aftaler, men ønsker ikke yderligere fordyrende krav og klausuler."

Bilag

1. Oversigt over indmeldte områder (Lett rapport)